

Paredzētās darbības – Vēja elektrostaciju parku „Oši” un „Valpene” būvniecība Dundagas novadā – sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols

Sanāksmes norises vieta: Dundagas pils Mazā zāle, Pils iela 14, Dundaga, Dundagas novads

Sanāksmes norises laiks: 2016. gada 1. augustā, plkst. 18:00

Sanāksmi protokolē: Jānis Keišs, SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” (turpmāk – SIA ELLE)

Sanāksmes dalībnieku saraksts pielikumā.

Sanāksmi atklāj SIA ELLE pārstāve Aiga Kāla. A. Kāla aicina klātesošos reģistrēties reģistrācijas lapā.

A. Kāla iepazīstina sanāksmes dalībniekus ar sanāksmes darba kārtību, kā arī ar sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmē apskatāmajiem jautājumiem.

Sanāksmi turpina SIA “EOLUS” pārstāvis Gatis Galviņš.

G. Galviņš iepazīstina klātesošos ar pārstāvēto uzņēmumu SIA “EOLUS”. Ieceri izveidot vēja parkus Dundagas novadā G. Galviņš pamato ar to, ka attiecīgā teritorija ir saskaņota ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību (turpmāk – LOB).

Sanāksmi turpina SIA ELLE pārstāvis Oskars Beikulis.

O. Beikulis iepazīstina klātesošos ar vēja elektrostaciju parku „Oši” un „Valpene” būvniecības Dundagas novadā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) procedūru. O. Beikulis izskaidro galvenos IVN uzdevumus - izpētīt esošo vides stāvokli, novērtēt paredzētās darbības ietekmi uz vidi, analizēt iespējamās alternatīvas šādas darbības veikšanai un, ja tiek konstatēta nelabvēlīga ietekme uz vidi, tad jāizstrādā pasākumu programma ietekmju novēršanai vai mazināšanai. O. Beikulis izskaidro IVN procesa soļus un procedūras. O. Beikulis norāda, kur bija pieejama informācija par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu. Tālāk O. Beikulis iepazīstina klātesošos ar potenciālajiem elektrostaciju modeļiem, staciju mastu augstumiem, rotoru diametriem, norādot, ka IVN procesā tiks izvērtēti vairāki potenciālo elektrostaciju modeļi. O. Beikulis norāda, ka kopā ar elektrostaciju izbūvi tiks veikta arī nepieciešamās infrastruktūras izbūve. O. Beikulis izklāsta Latvijā normatīvajos aktos noteiktās prasības, kas regulē vēja parku izbūvi, nodrošinot cilvēka veselības un dabas vērtību aizsardzību. Noslēgumā O. Beikulis informē par sabiedrības iespējām iesaistīties IVN procesā

A. Kāla aicina klātesošos uzdot jautājumus.

Jautājums no zāles: Kādēļ izvēlēts nosaukums “Valpene”, ja Valpene atrodas otrpus Talsu - Dundagas ceļam, papildinot jautājumu par nosaukuma “Oši” izvēli, uz ko G. Galviņš atbild, ka nosaukums “Valpene” izvēlēts pēc tuvākās apdzīvotās vietas, savukārt “Oši” pēc tuvākās viensētas nosaukuma.

Jautājums no zāles: Kādēļ izvēlētas tieši šīs teritorijas? Vai pateicoties labvēlīgiem vēja apstākļiem? G. Galviņš atbild, ka galvenokārt tieši dēļ vēja, norādot uz Dundagas novada piemērotajiem ģeogrāfiskajiem apstākļiem vēja enerģijas iegūšanai.

A. Kāla atgādina klātesošajiem, ka sanāksmes gaita tiks protokolēta, un aicina klātesošos stādīties priekšā pirms jautājuma uzdošanas.

Jānis Alsbergs, "Māli": Kā tiks izvēlēta izbūves vieta? Tas paredzēts mežā vai pie ceļa? Atbild G. Galviņš: "Oši" teritorijā ir apzināti zemes īpašnieki un noslēgtas vienošanās par vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) izbūvi. Elektrostaciju vietas saskaņotas ar LOB. Ceļi tiks izbūvēti atbilstoši tehniskajām prasībām.

Jautā no zāles: Vai līgumu slēgšana ar zemes īpašniekiem nav ilgstošs process? G. Galviņš atbild, ka "Oši" teritorijā izpēte jau veikta senāk, savukārt attiecībā uz "Valpene" teritoriju tikai nesen ir saņemts LOB atzinums, kā rezultātā ir iespēja veikt šādu darbību. Klātesošo starpā tiek uzsākta diskusija par ornitologu darbu un aizsargājamām putnu sugām teritorijā, norādot, ka ir novēroti gan melnais stārķis, gan ērglis, kurus elektrostaciju izbūve var ietekmēt. O. Beikulis norāda, ka IVN ietvaros attiecīgo jomu sertificēti eksperti veiks teritorijas apsekojumu dabā. G. Galviņš piebilst, ka viņi nav šīs nozares eksperti, tādēļ nevar komentēt LOB ekspertu atzinumu. A. Kāla norāda, ka pretenzijas pret atzinumu ir fiksētas un šī informācija tiks atkārtoti pārbaudīta.

Andris Verners, A/S Latvijas Valsts meži: Abām teritorijām ir atšķirīgs statuss, kur vienai ir zināmas VES izbūves vietas, bet otrai vēl nav. Vai trīs mēnešu laikā ir iespējams noteikt izbūves vietas, vienoties ar īpašniekiem, un vai kopējā teritorija nevar mainīties? Atbild O. Beikulis: Jau pašlaik ir uzsākta teritorijas novērtēšana dabā, līdz ar to drīzumā būs pieejami dabas ekspertu atzinumi, kas ļaus identificēt zemes vienības vai to daļas, kurās nevar veikt darbību. G. Galviņš: Ornitologi ir stingri noteikuši robežas, no kurām mēs nevaram iziet, tādēļ nav pamats domāt, ka kopējā teritorija var mainīties. A. Kāla piebilst: Ja teritorija mainās, zemes īpašniekiem par to tiek individuāli izziņots un tiek iesniegti grozījumi VPVB. G. Galviņš piebilst, ka izpētes teritorija var palikt tikai mazāka, nevis lielāka.

Jānis Alsbergs, "Māli": Kāds ir aptuvenais elektrostacijas skaļums? Atbild O. Beikulis: Augšā pie rotora, kad stacijas darbojas ar nominālo jaudu, skaņas līmenis ir 105 – 106 dB, zemes līmenī tas ir ~55 dB, aiz aizsargjoslas, kas šajā gadījumā ir ap 300 m, skaņas līmenis ir zem 45 dB. Lai stacija sasniegtu nominālo jaudu, vēja ātrumam pie rotora jābūt 10-12 m/s, kas piezemes slānī būs ~5-7 m/s, tādējādi vēja radītais troksnis nomāks elektrostacijas troksni. Attīstoties tehnoloģijām, katrā nākamā staciju paaudze ir ar zemāku trokšņa līmeni.

Klātesošā jautā par VES ietekmi uz ainavu. Atbild G. Galviņš: Uz ziņojuma brīdi tiks izstrādāta vizualizācija. O. Beikulis piebilst: IVN programmā parasti tiek prasīts ainavu eksperta atzinums. Ainavu ekspertam ir nepieciešama vizualizācija. Parasti šādas vizualizācijas tiek gatavotas publiski pieejamai infrastruktūrai un viensētām.

Zālē sākas diskusija par elektrostaciju augstuma ietekmi uz ainavu dažādos attālumos. Kā tiks ietekmētas kultūrvēsturiskās ainavas? G. Galviņš norāda, ka ziņojuma sabiedriskajā apspriešanā jau būs sagatavoti vizualizāciju attēli.

Komentē no zāles: Ventspilī nakts laikā mirgo gaisma no elektrostaciju mastiem. O. Beikulis skaidro: Tas ir civilās aviācijas aģentūras (turpmāk – CAA) nosacījums. Tomēr, saskaņojot ar CAA, ir iespējams uzstādīt sarkanu gaismu bez mirgošanas, kas būtu mazāk traucējoša.

Jautā no zāles: Vai mastu augstums būs tāds pats kā pie Ventspils? G. Galviņš atbild, ka nē, spārna augšējā mala būs ~200 m, turpretī Ventspilī tas ir 150 m.

Jautā no zāles: Kāds labums būs zemes īpašniekiem un kāds labums būs pašvaldībai? G. Galviņš skaidro: Pirmkārt, tiks izbūvēta ceļu infrastruktūra mežu zemēs, kas atvieglos jebkuru

mežsaimniecisko darbību veikšanu. Otrkārt, tiek slēgti ilgtermiņa nomas līgumi ar zemes īpašniekiem.

Jautā no zāles: Par šāda veida projektu jau agrāk tika spriests Dundagā, taču bez rezultātiem, vai ir cerība, ka ar šo būs savādāk? Atbild G. Galviņš: Tehnoloģijas vēja turbīnu ražošanā attīstās strauji, tādēļ pagaidām nav izvēlēts galējais tehnoloģiskais risinājums. Kompānija, kas vēlējas izvērst šāda veida projektu šeit, bija noteikusi konkrētu modeli, kas šobrīd vairs nav ražošanā, tādējādi apstādinot projektu, turpretī mēs varam izvēlēties jaunākas un efektīvākās elektrostacijas. O. Beikulis piebilst, ka bija periods, kad bija ļoti daudz dažādu projektu par vēja parku attīstību Latvijā. Pēc 2013. gada, kad tika pieņemti Ministru Kabineta noteikumi, kas regulē vēja parku izveidi, šādu projektu skaits strauji saruka.

Jautā no zāles: Lai izbūvētu elektrostacijas, būs jāveic mežu transformācija? Atbild G. Galviņš: Būs jāveic staciju un ceļu būvniecības vietās.

Tiek jautāts par pieslēgumu kopējam tīklam, kā to ir paredzēts realizēt? G. Galviņš norāda, ka tas būs atkarīgs no VAS Augstsprieguma tīkls piedāvājuma, kādi būs tehniskie noteikumi. O. Beikulis komentē: Elektrolinijas līdz apakšstacijai tiks izvietotas ceļa nodalījuma joslā.

Jautā no zāles: Vai zemes gabaliem tiks noteikti kādi ierobežojumi? Atbild G. Galviņš: Ierobežojumi būs montāžas laukumā, kā arī šajā mežā nedrīkstēs būvēt privātmāju. Papildina A. Kāla: Ne visā, bet gan 500 m joslā no stacijas.

Jautā no zāles: Kāds ir turbīnas mūžs, tās ekspluatācijas laiks un kas notiek pēc tam? Atbild G. Galviņš: Ražotāja noteiktais ekspluatācijas laiks ir 20-25 gadi, mēs nomas līgumu ar zemes īpašniekiem slēdzam uz 30 gadiem, lai pēc stacijas darbības beigām paliek vismaz 5 gadi stacijas novākšanai. Komentē O. Beikulis: Parasti stacijas tiek demontētas un to vietā tiek uzstādītas jaunas, pagarinot nomas līgumus.

Zane Tālberga: Vai tiek slēgti medību tiesību nomas līgumi? G. Galviņš: Vēja ģeneratori medības neietekmē. Z. Tālberga: Vai arī būvniecības procesā? G. Galviņš: Grūti pateikt, Latvijā nav tādas pieredzes. Noteikti būs publiski izvietota informācija medniekiem. Elektrostacija būvniecība tiek veikta aptuveni vienas nedēļas laikā.

Jautā no zāles: Kādas ir avārijas situācijas? Ko darīsiet, ja augšā sāk degt vai kritīs ledus? Atbild G. Galviņš: Latvijas Republikas likumdošana noteikta VES aizsargjoslas, kā arī būs izvietotas brīdinošas zīmes. Komentē O. Beikulis: Jaunākajām turbīnām ir iestrādāta tehnoloģija, kas novērš apledojuuma rašanos. Turpina G. Galviņš: Attiecībā par degšanu – šādu risku nevar izslēgt, taču tādēļ ir noteikta aizsargjosla, lai samazinātu riskus. Uz jautājumu par šādu risku pieredzi citās valstīs, G. Galviņš atbild, ka ir zināmi atsevišķi gadījumi.

A. Kāla pateicas klātesošajiem par ierašanos un aicina zemes īpašniekus apmainīties ar projekta attīstītāju ar kontaktinformāciju.

Noslēgumā O. Beikulis atgādina par iespēju iesniegt ierosinājumus un komentārus VPVB.